Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), judecător Stratulat Gheorghe
Dosarul nr. 2r-234/24 (2-23000531-02-2rc-19072024)

D E C I Z I E

3 martie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Panov Ana
Judecătorii Corlăteanu Diana și Bagrin Lucia

examinând recursul declarat de avocatul Bujoreanu Eugeniu în interesele SRL „Canpaș-Cop”,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 4 iunie 2024, prin care a fost admisă excepția de tardivitate și respinsă acțiunea ca fiind depusă tardiv,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Canpaș-Cop” împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind repararea prejudiciului material,-

a **c o n s t a t a t :**

Circumstanțele cauzei:

La 28 decembrie 2022, SRL „Canpaș-Cop” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind repararea prejudiciului material.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 4 iunie 2024, s-a admis cererea privind excepția de tardivitate depusă de SRL „Capital Interautotrans” și s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Canpaș-Cop” împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind repararea prejudiciului material.

Solicitarea recurentei:

La 4 iunie 2024, avocatul Bujoreanu Eugeniu în interesele SRL „Canpaș-Cop” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 4 iunie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei la rejudecare.

Argumentele recurentei:

În motivarea recursului, avocatul Bujoreanu Eugeniu în interesele SRL „Canpaș-Cop” a invocat că nu este de acord cu încheierea recurată.

Relevă că instanța ierarhic inferioară a admis cererea invocată de către pârât privind excepția de tardivitate fără a ține cont de faptul că termenul de prescripție extinctivă prevăzut pentru categoriile de litigii cu privire la încasarea prejudiciului material este 3 ani reglementat de art. 2038 Cod Civil.

La fel, invocă că la 25 septembrie 2020 ora 04.28 pe traseul Chișinău-Leușeni, a avut loc producerea incendiului remorcii autocamionului SRL „Capital Interautotrans”, în care se transporta marfa ce aparține SRL „Canpaș-Cop”.

Notează că actul de constatare a incendiului a fost întocmit de către Detașamentul Salvatori și Pompieri Buiucani, Direcția Situații Excepționale mun. Chișinău, în prezența reprezentantului SRL „Capital Interautotrans”.

Afirmă că la 28 septembrie 2020 la solicitarea SRL „Capital Interautotrans”, de către Camera de Comerț și Industrie a fost întocmit raportul de expertiză nr. 0438006.

Precizează că raportul de expertiză a fost efectuat în prezența directorului SRL „Capital Interautotrans”, Tiutiunic Alexandru, vice director Ceban Eugeniu și inspector vamal Armeanic Sergiu.

La fel, punctează că transportatorul SRL „Capital Interautotrans” este cel care se face răspunzător pentru lipsa mărfii. Astfel toate pretențiile materiale de despăgubire referitoare la prejudiciul cauzat SRL „Canpaș-Cop”, în urma distrugerii mărfii urmează a fi adresat transportatorului SRL „Capital Interautotrans”. Prejudiciul cauzat în urma distrugerii mărfii reprezintă prețul mărfii achitate potrivit facturii nr. 0040036381 din 23 septembrie 2020 în mărime de 25 407,18 euro.

Mai invocă că la data producerii incendiului, intimatul/pârât SRL „Capital Interautotrans” era asigurat de către Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz”, deținea Polița de asigurare CMR 00140 in 14.11.2019, motiv pentru care a înregistrat cazul asigurat produs în urma incendiului din data de 25 septembrie 2020.

Relatează că la 29 octombrie 2020 a fost înaintată cererea introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvabilitate a debitorului „Moldova-Astrovaz”. Iar, la 25 noiembrie 2020 prin notificarea nr.581 administratorul insolvabilității Muntean Corneliu a informat SRL „Capital Interautotrans” despre faptul că a fost înregistrat cazul asigurat și solicită prezentarea actelor confirmative despre deteriorarea unității de transport, cu dovada recepționării.

Prin notificarea din 8 noiembrie 2021 administratorul insolvabilității Muntean Corneliu a informat SRL „Capital Interautotrans” despre faptul depunerii cererii de validare a creanței pînă la 21 decembrie 2021 și expediat cu aviz de recepție.

Relevă că la 31 ianuarie 2021 SRL „Capital Interautotrans” a înaintat cererea de validare a creanțelor în instanța de insolvabilitate înaintată împotriva debitorului în procedura de insolvabilitate Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz”, cu privire la restituirea prejudiciului în mărime de 25 407,18 EUR în urma distrugerii mărfii transportate ce aparține SRL „Canpaș-Cop”, conform facturii nr. 0040036381 din 23 septembrie 2020.

Astfel, indică că la 8 februarie 2022 și 26 octombrie 2022 SRL „Capital Interautotrans” a înaintat cererea de repunere în termenul de depunere a cererii de validare a creanțelor.

Comunică că prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-533/2022 din 24 noiembrie 2022 s-a respins cererea SRL „Capital Interautotrans” de repunere în termen, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău, nr. 2ri-3023 din 20 martie 2023.

Punctează că din cele relatate se demonstrează faptul că SRL „Capital Interautotrans” a încercat din anul 2020 de la data producerii incendiului să recupereze prejudiciul de la asigurător pentru a fi achitat reclamantului/recurentului.

Invocă că recurentul/reclamant SRL „Canpaș-Cop” la 20 martie 2023 a aflat despre faptul că unica posibilitate de a recupera prejudiciul este înaintarea cererii în instanța de judecată.

Consideră că prin acțiunile sale întreprinse de SRL „Capital Interautotrans” în vederea obținerii despăgubirii de asigurare pentru compensarea prejudiciului suferit de SRL „Canpaș-Cop” a dat asigurări și a promis că prin intermediul asigurătorului îi va compensa prejudiciul.

La fel, subliniază că în perioada 25.09.2020 - 20.03.2023 termenul de prescripție a fost întrerupt în circumstanțele de fapt și de drept relatate mai sus, iar dreptul la acțiune născut la 20 martie 2023 a fost exercitat în termen la 27 decembrie 2022.

La 4 noiembrie 2024, avocata Ermurachi Cristina în interesele SRL „Capital Interautotrans” a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii recurate.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 4 iunie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 10 iunie 2025, prin intermediul poștei terestre (f. d. 119-123).

Astfel, recursul declarat de avocatul Bujoreanu Eugeniu în interesele SRL „Canpaș-Cop” împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 4 iunie 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs după ce

examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În accepțiunea art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

În acord cu prevederile art. 186^1 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.

În virtutea prevederilor art. 391, 394, 395 alin. (1) Cod civil (în redacția Legii nr.133 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019) termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă. Termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Conform dispozițiilor art. 1463 alin. (1) din Cod civil, termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. În cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani.

Conform art. 32 din Convenția relativă la contractul de transport internațional al mărfurilor pe şosele (C.M.R.) din 19 mai 1956, acțiunile derivând din transporturile supuse prezentei Convenții se prescriu în termen de un an. Totuși, în caz de dol sau culpă considerată de legea țării, căreia îi aparține organul de jurisdicție sesizat ca echivalentă cu dolul, termenul de prescripție este de 5 ani.

În speță, Colegiul a constatat că, la 28 decembrie 2022, SRL „Canpaș-Cop” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind repararea prejudiciului material.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 4 iunie 2024, s-a admis cererea privind excepția de tardivitate depusă de SRL „Capital Interautotrans” și s-a

respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Canpaș-Cop” împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind încasarea sumei de 25 407,18 euro, cu titlu de prejudiciu material, a dobânzii de întârziere de 5 995,92 euro, a taxei de stat de 19 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică de 20 000 lei (f. d. 3-10).

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este corectă și întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul relevă că în virtutea prevederii legale de la articolul 1463 alin. (1) din Cod civil, termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. În cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani.

Colegiul menţionează că în sensul normei citate, dreptul la acţiune în raporturile de transport se prescrie în termenul special de prescripţie de 1 an.

Dreptul de înaintare a acţiunii aparţine persoanei a cărei drept subiectiv sau interes a fost încălcat. Curgerea termenului de prescripţie începe din momentul, când anume această persoană a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

După cum rezultă din lucrările și actele cauzei, și anume conform CMR, entitatea SRL „Capital Interautotrans” a preluat marfa la 21 septembrie 2020, iar incendiul a avut loc la 25 septembrie 2020 (f. d.15).

Prin urmare, prima instanță corect a punctat momentul apariției dreptului de a-și valorifica pretinsul drept încălcat și anume fiind din data de 25 septembrie 2020, în termen de 1 an (24 septembrie 2021). Or, depunerea acțiunii de către SRL „Canpaș-Cop” abia la 28 decembrie 2022 indică asupra încălcării termenului de depunere a acțiunii în instanța de judecată.

În acest sens, Colegiul judiciar respinge ca nefondate alegațiile recurentului precum că la caz sânt aplicabile prevederile art. 2038 Cod civil care stipulează că acțiunea în reparare a prejudiciului se prescrie în termen de 3 ani. Or, prejudiciul pretins în speță derivă din contractul de transport, fiind astfel aplicabile prevederile art. 1463 alin. (1) din Cod civil.

Totodată, nu pot fi reținute nici argumentele recurentului precum că SRL „Canpaș-Cop” la 20 martie 2023 a aflat despre faptul că unica posibilitate de a recupera prejudiciul este înaintarea cererii în instanța de judecată. Or, după cum s-a indicat supra, momentul apariției dreptului de a-și valorifica dreptul încălcat este data de 25 septembrie 2020.

Important este de menţionat că, legislatorul a stabilit prescripţia extinctivă în scopul păstrării unei stabilităţi în raporturile juridice dintre persoanele fizice şi juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează şi se modifică o complexitate de relaţii dintre părţi sub egida unor norme de drept diferite.

Astfel, apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acţiune reprezintă dreptul de a cere de la instanţa de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acţiunea. Prescripţia extinctivă este termenul la expirarea căruia în cazul în care acţiunea nu a fost înaintată se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil - dreptul la apărare pe calea acţiunii civile.

Examinarea unei acţiuni depusă în afara termenului legal, constituie o încălcare a principiului legalităţii şi securităţii raporturilor juridice şi, respectiv, o soluţie inadmisibilă în ordinea de drept.

Colegiul judiciar, în susținerea concluziei enunțate, invocă și jurisprudenţa CEDO, specificând Hotărîrea din 18.03.2008 în cauza Dacia vs Moldova, p. 77, potrivit căreia instanţele judecătoreşti naţionale i-au permis Procurorului General, care a acţionat în numele Cancelariei de Stat, să înainteze acţiunea sa împotriva întreprinderii reclamate, deşi termenul general de prescripţie a expirat. Instanţele judecătoreşti naţionale au examinat litigiul. Mai mult, Curtea consideră că înrăutăţirea unei situaţii juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripţie sau care - după cum este în această cauză - ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripţie s-ar fi aplicat fără discriminare în favoarea statului, este incompatibilă cu principiul securităţii raporturilor juridice (a se vedea mutatis mutandis, Popov vs Moldova (no. 2), nr. 19960/04, §53, 6 decembrie 2005).

Sub aspectele enunţate, se constată cu certitudine că cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Canpaș-Cop” a fost depusă în instanţa de judecată cu omiterea termenului de prescripţie prevăzut de lege, iar reprezentantul SRL „Capital Interautotrans” a invocat excepția de tardivitate, fapt ce impune respingerea acţiunii ca fiind tardivă.

La fel, Colegiul constată că *recurentul/reclamantul nu a solicitat repunerea în termen* și careva probe*,* motive de omitere a termenului de îndeplinire a unui act de procedură sau în dovedirea imposibilității îndeplinirii actului, pentru ca partea să fie repusă în termen de către instanța de judecată, în ordinea art.116 Cod de procedură civilă, nu au fost prezentate și arătate.

Subsidiar la acest segment, Colegiul judiciar notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât cu respectarea anumitor exigenţe legale, între care şi stabilirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Dispoziţiile legale criticate sunt în concordanţă şi cu jurisprudenţa CtEDO referitoare la dreptul de acces la justiţie. Astfel, CtEDO a statuat în cauza Golder împotriva Regatului Unit, că dreptul de acces la justiţie nu este un drept absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, în anumite situații, supus unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului (Stubbings şi alţii împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996, pct. 51 - 52, Culegere 1996 IV).

Astfel, nu pot fi reținute argumentele invocate în recurs, în condițiile în care este cert faptul că recurentul a omis termenul de adresare în instanța de judecată la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Canpaș-Cop” împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind repararea prejudiciului material.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către reprezentantul recurentului sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel

Centru ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Bujoreanu Eugeniu în interesele SRL „Canpaș-Cop” şi de a menţine încheierea instanței de fond.

În conformitate cu art. 425, 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Bujoreanu Eugeniu în interesele SRL „Canpaș-Cop”.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 4 iunie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Canpaș-Cop” împotriva SRL „Capital Interautotrans”, intervenienți accesorii SRL „Empatic Trans” și SRL „Global Key” privind repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Bagrin Lucia